

Bostadsutskottets yttrande

1992/93:BoU2y

Åtgärder för att stimulera den svenska ekonomin

1992/93
BoU2y

Till finansutskottet

Finansutskottet beslöt den 3 november 1992 bereda bostadsutskottet tillfälle att senast den 25 november 1992 avge yttrande över proposition 1992/93:50 om åtgärder för att stabilisera den svenska ekonomin jämte de motioner som kunde komma att väckas med anledning av denna, såvitt propositionen och motionerna rör bostadsutskottets beredningsområde.

Propositionen

I yttrandet behandlar bostadsutskottet vad i propositionen anförts under rubriken Bostadssubventioner (s. 12). Finansministern anför där följande:

Enligt regeringens överenskommelse med Socialdemokraterna skall bostadssubventionerna reduceras med 3 miljarder kronor från den 1 januari 1994 netto dvs. sedan hänsyn tagits till en trolig ökning av bostadsbidragen. Effekterna på hyran skall fördelas så rättvist som möjligt. Det innebär att en kostnadsutjämning bör eftersträvas mellan yngre och äldre årgångar i bestånden av bostäder. Den exakta utformningen av förslaget kommer senare att föreläggas riksdagen.

Vidare behandlas förslaget i bilaga 5 i propositionen (s. 8–11) såvitt avser avsnitt 2, Minskade bostadssubventioner. Statsrådet Lundgren hemställer i propositionen att regeringen föreslår riksdagen att godkänna vad i propositionen i denna del förordats om minskade räntebidrag för år 1994 för hus med räntebidrag enligt nu gällande bestämmelser. Regeringen ansluter sig till föredragandens övervägande.

Motionerna

I yttrandet behandlas de med anledning av proposition 1992/93:50 väckta motionerna

1992/93:Fi16 av Sten Söderberg (-) vari yrkas att riksdagen avslår regeringens förslag i proposition 1992/93:50 och godkänner de riktlinjer som förordas i motionen.

1992/93:Fi23 av Lars Andersson (-) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om åtgärder för att stärka den svenska ekonomin.

1992/93:Fi25 av Robert Jousma (nyd) vari yrkas

1. att riksdagen beslutar att en del av de pengar som avsätts till arbetsmarknadsåtgärder specialdestineras till räntesubventioner avseende lån för ROT-arbeten på vatten- och avloppsledningar i hus och mark, motsvarande 2,5 miljarder kronor,

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att ROT-program rörande vatten- och avloppsledningar kommer i gång snarast.

1992/93:Fi29 av Inger Lundberg och Ingegerd Sahlström (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om vikten av neutralitet mellan olika bostadsformer och behovet av en analys av kostnadsökningarna för olika bostadsformer inför 1994.

1992/93:Fi35 av Ingvar Carlsson m.fl. (s) vari yrkas

1. att riksdagen beslutar att avslå proposition 1992/93:50 bilaga 5 vad avser minskade räntebidrag för år 1994,

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att bostadssubventionerna från den 1 januari 1994 skall reduceras med 3 miljarder kronor netto, dvs. sedan hänsyn tagits till en trolig ökning av bostadsbidragen, så att effekterna på hyran fördelas så rättvist som möjligt och att en kostnadsutjämning bör eftersträvas mellan yngre och äldre årgångar i bestånden av bostäder,

16. att riksdagen hos regeringen begär förslag till åtgärder för att motverka nedgången i byggandet i enlighet med vad som anförts i motionen.

1992/93:Fi36 av Ian Wachtmeister m.fl. (nyd) vari yrkas

4. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att bostadssubventionerna inte skall reduceras med 3 000 miljoner kronor från den 1 januari 1994.

1992/93:Fi37 av Lars Werner m.fl. (v) vari yrkas

6. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om ROT-program för va-nätet,

7. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om fortsatt utvidgat ROT-program,

30. att riksdagen begär att regeringen lägger fram förslag om återförande av 1,8 miljarder kronor av räntebidragen 1993 enligt vad som förordats i motionen,

31. att riksdagen med avslag på regeringens förslag om minskade bostadssubventioner godkänner de riktlinjer i motsvarande del som förordats i motionen.

1992/93:Fi64 av Jan Fransson och Anders Nilsson (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om rättvisa i boendet.

1992/93:Fi72 av Dan Eriksson i Stockholm (nyd) vari yrkas

1. att riksdagen beslutar att fysisk person medges avdrag för reparationer, ombyggnad och underhåll utförda av momsregistrerad firma under inkomståret 1993 med högst 15 000 kronor per fastighet eller lägenhet.

Utskottet

Inledning

Med den ovan gjorda avgränsningen av förslagen i proposition 1992/93:50 om åtgärder för att stabilisera den svenska ekonomin jämte motioner behandlar bostadsutskottet i detta yttrande frågor om reduktion av bostadssubventionerna fr.o.m. den 1 januari 1994, reduktion av dem fr.o.m. den 1 januari 1993, program för reparation, ombyggnad och tillbyggnad m.m. samt riktlinjer avseende bostadsfinansieringssystemet.

Reduktion av bostadssubventionerna fr.o.m. den 1 januari 1994

Som framgår av ingressen till detta yttrande anför finansministern följande (prop. s. 12) under rubriken Bostadssubventioner:

Enligt regeringens överenskommelse med socialdemokraterna skall bostadssubventionerna reduceras med 3 miljarder kronor från den 1 januari 1994 netto dvs. sedan hänsyn tagits till en trolig ökning av bostadsbidragen. Effekterna på hyran skall fördelas så rättvist som möjligt. Det innebär att en kostnadsutjämning bör eftersträvas mellan yngre och äldre årgångar i bestånden av bostäder. Den exakta utformningen av förslaget kommer senare att föreläggas riksdagen.

Som också framgår av ingressen hemställer statsrådet Lundgren i bilaga 5 i propositionen (s. 10) att regeringen föreslår riksdagen att godkänna vad i propositionen förordats om minskade räntebidrag för år 1994 för hus med räntebidrag enligt nu gällande bestämmelser. Som motiv för förslaget i propositionen i denna del anges bl.a. att syftet med besparingen är att varaktigt sänka nivån för statens kostnader för räntebidragen i förhållande till vad som annars skulle följa av tidigare fattade beslut. För att uppnå den eftersträlvade besparingen måste åtgärderna,

enligt vad i propositionen anförts, riktas i första hand mot hus som har räntebidrag, dvs. hus som har byggts, byggts om eller förvärvat med stöd av räntebidrag enligt nuvarande eller äldre bestämmelser. Det nu anförda innebär att bestående besparingar lämpligast hämtas in genom extra höjning av de garanterade räntesatser som används för att beräkna de statliga räntebidragens storlek för hus som påbörjats före år 1993. Med hänvisning till att det i den ovan nämnda överenskommelsen betonas att effekten av besparingen avseende bostadssubventionerna skall fördelas så rättvist som möjligt förordas att extrahöjningen genomförs så att den, så långt möjligt med hänsyn till de faktiska förhållandena på marknaden, bidrar till att kapitalkostnaderna utjämnas mellan de hus av olika ålder för vilka räntebidrag lämnas.

Förslaget i propositionen om minskade bostadssubventioner har tagits upp i fem motioner. I två av dem, partimotionerna Fi36 (nyd) yrkande 4 och Fi37 (v) yrkande 31 i motsvarande del, föreslås riksdagen besluta att besparingen inte skall genomföras. I den förstnämnda motionen anses att en motsvarande besparing i stället skall ske genom en minskning av biståndet. I partimotionen (v) anförts att förslaget är oacceptabelt av fördelnings- och konjunkturpolitiska skäl. I de tre övriga motionerna, motionerna Fi16 (-), Fi29 (s) och partimotion Fi35 (s), accepteras i och för sig den nu diskuterade reduktionen men föreslås vissa förtydliganden och analyser.

Bostadsutskottet behandlar inledningsvis de två partimotionerna Fi36 (nyd) yrkande 4 och Fi37 (v) yrkande 31 i motsvarande del.

Frågan om inriktningen och omfattningen av det stabiliseringspolitiska program som behandlas i propositionen är främst en fråga som det från ett övergripande perspektiv får anses ankomma på finansutskottet att bereda för riksdagens ställningstagande. Från de utgångspunkter bostadsutskottet har att beakta finner dock utskottet sig kunna godta att överenskommelsen läggs till grund för en reduktion av bostadssubventionerna från den 1 januari 1994. Vad nu anförts är inte förenligt med vad i partimotion Fi37 (v) yrkande 31 i motsvarande del föreslagits. Förslaget i partimotion Fi36 (nyd) yrkande 4 om att reduktionen inte skall genomföras utan att i stället en besparing skall göras genom en minskning av biståndet kan, med den arbetsfördelning som gäller mellan riksdagens utskott, alltså inte anses vara en fråga som det tillkommer bostadsutskottet att bedöma.

I det följande behandlar utskottet i detta avsnitt vad i propositionen (s. 12) och i bilaga 5 anförts och föreslagits om bostadssubventionerna jämte partimotion Fi35 (s) yrkandena 1 och 2 samt motionerna Fi16 (-) och Fi29 (s). Yrkande 1 i partimotionen går ut på att riksdagen beslutar att inte godkänna vad i propositionens bilaga 5 förordats om minskade räntebidrag för år 1994 för hus med räntebidrag enligt nu gällande bestämmelser. Detta regeringsförslag, som redovisats ovan, innebär sammanfattningsvis att räntesubventionerna för hus påbörjade före den 1 januari 1993 minskas genom extra upptrappning av de garanterade räntesatserna. I yrkande 2 i partimotion Fi35 (s) föreslås riksdagen ge regeringen till känna att reduktionen av bostadssubventionerna skall göras i enlighet med vad finansministern anförts i proposi-

tionen (s. 12). I motion Fi29 (s) föreslås ett riksdagens tillkännagivande till regeringen om vikten av neutralitet mellan olika bostadsformer och behovet av en analys av kostnadsökningarna för olika bostadsformer inför år 1994. I motion Fi16 (-) slutligen accepteras reduktionen av subventionerna. Motionären anser emellertid att effekterna blir förödande med en orättvis fördelning och med problem för bostadsföretagen som följd, eftersom reduktionen av subventionerna nu enligt hans mening görs för snabbt.

Bostadsutskottet får med anledning av förslagen i propositionen och motionerna anföra följande.

En indragning av bostadssubventionerna av den omfattning som nu diskuteras får stor betydelse inte minst för de boende. Det finns goda skäl för uppfattningen att ett beslut i frågan måste övervägas noggrant och med beaktande av de faktorer som nämnts ovan. Avsikten är att en minskning av subventionerna skall ske för tiden fr.o.m. den 1 januari 1994. Även om det i och för sig kan vara önskvärt med ett beslut hösten 1992 om hur besparingseffekten skall hämtas in anser utskottet det viktigt att frågan bereds ytterligare. Ett förslag i frågan från regeringen i sådan tid att riksdagen kan besluta i ärendet våren 1993 får anses ge rimliga förutsättningar för de förberedelser som beslutet kan föranleda.

Enligt vad som framgått ovan överensstämmer vad som förordats i propositionens bilaga 5 och vad finansministern anfört inte helt. Den exakta utformningen av vad finansministern anfört kommer senare att föreläggas riksdagen. De av bostadsutskottet nu förordade ytterligare övervägandena bör vägledas av vad finansministern anfört och av vad i yrkande 2 i partimotion Fi35 (s) föreslagits om fördelningen av effekterna av besparingen avseende bostadssubventionerna. Detta innebär att riksdagen inte bör godkänna det tämligen preciserade förslaget i propositionens bilaga 5 om minskade räntebidrag för år 1994 för hus med räntebidrag enligt nu gällande bestämmelser. Vad nu anförts om fortsatta överväganden bör riksdagen enligt bostadsutskottets uppfattning med anledning av propositionen och partimotion Fi35 (s) yrkandena 1 och 2 som sin mening ge regeringen till känna.

Med anledning av vad i motionerna Fi29 (s) och Fi16 (-) anförts bl.a. om analys av bostadskostnaderna inför år 1994 vill utskottet anföra att det närmast får anses självklart att regeringen utan en riksdagens begäran därom i samband med pågående och kommande överväganden om inriktningen av reduktionen av bostadssubventionerna noga analyserar vilka effekter subventionsminskningen får. Att studera bostadsmarknadens funktionssätt och utvärdera bostadsstödet effekter får vidare anses vara en uppgift för Boverket. Mot bakgrund av det anförda är bostadsutskottet inte berett att i förevarande sammanhang tillstyrka motionerna.

Utskottet delar det principiella resonemang som väglett förslaget i Vänsterpartiets partimotion Fi37 och i motion Fi64 (s). En oförändrad kapitalbeskattning innebär i och för sig att det utifrån ett neutralitetsresonemang kan hävdas att riksdagsbeslutet om höjning av den garanterade räntan bör rivs upp. Utskottet vill likväl, främst mot bakgrund av den samhällsekonomiskt ansträngda situationen, inte förorda att så sker. Med hänvisning till vad utskottet nu anfört och på de grunder som angivits i propositionen föreslår bostadsutskottet att Vänsterpartiets partimotion Fi37 yrkande 30 och motion Fi64 (s) avslås av riksdagen.

Program för reparation, om- och tillbyggnad – ROT m.m.

I partimotionerna Fi35 (s) yrkande 16 i motsvarande del och Fi37 (v) yrkande 7 behandlas frågan om insatser för att få till stånd ökade investeringar avseende reparation, om- och tillbyggnad inte bara i bostäder utan också i skolor, ålderdomshem, kulturbyggnader och kommunala anläggningar, s.k. ROT-åtgärder. I motion Fi72 (nyd) yrkande 1 föreslås riksdagen besluta att fysisk person skall medges avdrag för reparationer, ombyggnad och underhåll om åtgärderna utförs av momsregistrerad firma. Under inkomståret 1993 föreslås avdrag medges med högst 15 000 kronor per fastighet eller lägenhet.

Utskottet, som delar inställningen i de aktuella motionerna att den rådande överkapaciteten inom bygnadsindustrin bör kunna utnyttjas för ROT-verksamhet under de närmaste åren, vill betona vikten av att olika åtgärder vidtas i avsikt att öka sysselsättningen inom olika delar av byggsektorn. Att också regeringen arbetar med denna målsättning framgår bl.a. av den proposition som delvis behandlas i detta yttrande.

Enligt utskottets uppfattning bör regeringen snarast redovisa om ytterligare åtgärder bör sättas in för att stimulera ROT-verksamheten. Detta bör riksdagen med anledning av partimotionerna Fi35 (s) yrkande 16 och Fi37 (v) yrkande 7 samt motion Fi72 (nyd) yrkande 1 som sin mening ge regeringen till känna.

Utskottet finner inte tillräcklig anledning att tillstyrka förslagen i Vänsterpartiets partimotion Fi37 yrkande 6 och i motion Fi25 (nyd). I dessa motioner förordas bl.a. att staten går in med fördelaktiga lån i avsikt att öka reinvesteringarna i de kommunala va-näten. Som motiv för sitt ställningstagande vill utskottet anföra följande. Bostadsutskottet har flera gånger tidigare och senast våren 1992 behandlat motioner med i princip motsvarande yrkande. Utskottet har därvid anfört att underhållet av va-näten är en kommunal uppgift och att gällande lagstiftning ger kommunerna möjlighet att fastställa va-taxan till en sådan nivå att nödvändiga investeringar kan genomföras.

I Vänsterpartiets partimotion Fi37 yrkande 31 i motsvarande del föreslås riksdagen som sin mening ge regeringen till känna vad i motionen anförts om riktlinjer för bostadsfinansieringssystemet. Motionärerna anser bl.a. att de generella subventionerna på sikt bör minskas kraftigt och att denna minskning måste balanseras med utvidgade selektiva insatser. En parlamentarisk utredning med representanter för samtliga riksdagspartier föreslås få i uppdrag att utarbeta förslag om hur det minskade stödet till bostadssektorn bör utformas.

Bostadsutskottet vill erinra om att riksdagen våren 1992 (bet. 1991/92:BoU23) beslöt om ett nytt finansieringssystem att börja gälla i princip från årsskiftet 1992/93. Detta system innebär bl.a. minskade generella subventioner.

Utskottet anser det inte motiverat att innan det nyligen beslutade finansieringssystemet trätt i kraft föreslå att en parlamentarisk utredning får överväga den genom motionen aktualiserade frågan. Det kan för övrigt erinras om att en avstämning av det system som införs vid årsskiftet 1992/93 skall göras efter år 1995. Det kan då finnas anledning att ta ställning till i vilken form dessa överväganden skall göras. Med det anförda avstyrker utskottet Vänsterpartiets partimotion Fi37 yrkande 31 i motsvarande del.

Stockholm den 24 november 1992

På bostadsutskottets vägnar

Agne Hansson

I beslutet har deltagit: Agne Hansson (c), Oskar Lindkvist (s), Knut Billing (m), Bertil Danielsson (m), Magnus Persson (s), Erling Bager (fp), Lennart Nilsson (s), Sören Lekberg (s), Mikael Odenberg (m), Ulf Björklund (kds), Dan Eriksson i Stockholm (nyd), Birger Andersson (c), Marianne Carlström (s), Lars Stjernkvist (s) och Björn Ericson (s).

Från Vänsterpartiet, som inte företräds av någon ordinarie ledamot i utskottet, har suppleanten Eva Zetterberg (v) varit närvarande vid den slutliga behandlingen av ärendet.

Avvikande meningar

1. Minskning av bostadssubventionerna fr.o.m. den 1 januari 1994

Dan Eriksson i Stockholm (nyd) anser att den del av utskottets yttrande som under rubriken Reduktion av bostadssubventionerna fr.o.m. den 1 januari 1994 börjar med "Frågan om" och slutar med "till känna" bort ha följande lydelse:

Som anförs i partimotion Fi36 från Ny demokrati skulle ett genomförande av överenskommelsen till den del den avser en besparing om 3 miljarder kronor på bostadssubventionerna drabba många som förmodligen inte klarar ytterligare ökningar av boendekostnaderna. Under perioden 1990—1993 uppgår besparingen på räntebidragen till bostäder till drygt 7 miljarder kronor. Till detta avses alltså komma ytterligare 3 miljarder kronor fr.o.m. den 1 januari 1994. Som anförs i den nu diskuterade motionen bör andra utvägar sökas för att förstärka samhällsekonomin. Till den del partimotion Fi36 (nyd) yrkande 4 kan anses falla inom bostadsutskottets beredningsområde tillstyrks den av utskottet. Med det anförda får förslaget i Vänsterpartiets partimotion Fi37 yrkande 1 i motsvarande del anses i inte ringa grad tillgodosett.

Vid den nu redovisade uppfattningen finns inte anledning för riksdagen att i sak behandla förslagen i propositionen samt i partimotion Fi35 (s) yrkandena 1 och 2 om hur besparingen på 3 miljarder kronor skall hämtas in. Samtliga dessa förslag avstyrks av bostadsutskottet.

2. Program för reparation av VA-näten m.m.

Dan Eriksson i Stockholm (nyd) anser att den del av utskottets yttrande som under rubriken *Program för reparation, om- och tillbyggnad — ROT m.m.* börjar med "Utskottet finner" och slutar med "kan genomföras" bort ha följande lydelse:

Bostadsutskottet delar uppfattningen i motion Fi25 (nyd) och i partimotion Fi37 (v) yrkande 6 om att olika åtgärder bör vidtas i avsikt att öka reinvesteringarna i de kommunala VA-näten och förbättra vatten- och avloppsstammarna i bostadshusen. Ett genomförande av ett investeringsprogram med denna målsättning skulle betyda ökade arbetstillfällen och ofta innebära att mycket betydande förluster som görs i de VA-näten skulle minska. Det finns från de utgångspunkter bostadsutskottet har att beakta goda skäl att överväga om det inte är både lämpligt och motiverat att låta en del av de medel som avsatts till arbetsmarknadspolitiska åtgärder specialdestineras för de åtgärder som nu diskuteras. Bostadsutskottet anser att riksdagen med anledning av de nu behandlade motionerna som sin mening bör ge regeringen till känna vad utskottet nu anför om vissa s.k. ROT-åtgärder.

Särskilda yttranden

1. Reduktion av bostadssubventionerna fr.o.m. den 1 januari 1994

Oskar Lindkvist, Magnus Persson, Lennart Nilsson, Sören Lekberg, Marianne Carlström, Lars Stjernkvist och Björn Ericson (alla s) anför:

Med anledning bl.a. av den socialdemokratiska partimotionen Fi35 yrkandena 1 och 2 föreslår bostadsutskottet att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om hur

besparingen av bostadssubventionerna om 3 miljarder kronor skall hämtas in. Utskottet har därvid anslutit sig till vad finansministern anfört i "kappan" i propositionen (s. 12), något som också innebär en anslutning till yrkande 2 i den ovan nämnda motionen. Detta innebär att besparingen skall genomföras så att effekterna på hyran fördelas så rättvist som möjligt, något som i sin tur innebär att en kostnadsutjämnning bör eftersträvas mellan yngre och äldre årgångar i bestånden av bostäder.

Som motivledes anförs i partimotionen innebär detta att de ökade bördorna måste fördelas över hela bostadsbeståndet och på alla upplåtelseformer. Som också anförs i motionen är detta nödvändigt av rättviseskäl men också för att undvika fortsatta påfrestningar på fastighetsmarknaden, vilket i sin tur leder till ytterligare påfrestningar på banker och bostadsinstitut.

Vi förutsätter att de kommande övervägandena utformas i enlighet med vad i den socialdemokratiska partimotionen Fi35 anförs.

2. Reduktion av bostadssubventionerna fr.o.m. den 1 januari 1994

Agne Hansson och Birger Andersson (båda c) anför:

Det finns anledning att erinra om att mycket stora besparingar avseende räntebidragen gjorts under de senaste åren. Detta har i sin tur inte sällan inneburit stora ökningar av kapitalkostnaderna för hus med räntebidrag. Speciellt hårt har dessa ökningar drabbat ägare med ett litet fastighetsbestånd med övervägande nya hyreshus där en omfördelning av kostnaderna mellan årgångarna är mycket begränsad. I princip föreligger heller inga möjligheter till omfördelning avseende bostadsrätter och egnahem.

Vi förutsätter att olika möjligheter prövas i de kommande övervägandena när det gäller att fördela effekterna av en besparing om 3 miljarder kronor fr.o.m. den 1 januari 1994.

Alla möjligheter måste prövas när det gäller att fördela effekterna av besparingarna inom bostadssektorn så rättvist som möjligt.

3. Analys av boendekostnadsökningarna

Oskar Lindkvist, Magnus Persson, Lennart Nilsson, Sören Lekberg, Marianne Carlström, Lars Stjernkvist och Björn Ericson (alla s) anför:

Vi har accepterat vad utskottet anfört om att en analys av boendekostnadsökningarna inför år 1994 torde komma att övervägas av regeringen och Boverket. Om den förutsatta analysen inte presenteras i 1993 års budgetproposition kommer vi att aktualisera frågan i januari under 1993 års allmänna motionstid.

4. Minskning av bostadssubventionerna fr.o.m. den 1 januari 1993

1992/93:BoU2y

Oskar Lindkvist, Magnus Persson, Lennart Nilsson, Sören Lekberg, Marianne Carlström, Lars Stjernkvist och Björn Ericson (alla s) anför:

Vi delar det principiella resonemang som väglett förslaget i Vänsterpartiets partimotion Fi37 och i motion Fi64 (s). En oförändrad kapitalbeskattning innebär i och för sig att det utifrån ett neutralitetsresonemang kan hävdas att riksdagsbeslut om höjning av den garanterade räntan skall rivas upp. Vi vill likväl, främst mot bakgrund av den samhällsekonomiskt ansträngda situationen och i detta sammanhang, inte förorda att så sker. I stället finner vi det väsentligt att den besparing på räntebidragsslånet som nu diskuteras kan tillföras bostadsbyggnadssektorn. Åtgärder bör övervägas av regeringen i avsikt att öka sådana reinvesteringar i bostadsbeståndet som bör finansieras inom ramen för "den reguljära ombyggnadsverksamheten". Vi vill erinra om det s-förslag som riksdagen hade att behandla våren 1992 och som innebar att ramen för tilläggs lån skulle ökas med 250 miljoner kronor under innevarande budgetår i förhållande till regeringens förslag (bet. 1991/92:BoU16 s. 42–43). Därmed skulle 425 miljoner kronor kunna utgå i tilläggs lån. En ramvidgning skulle vara av stor betydelse inte minst när det gäller att avhjälpa byggnadstekniska brister i miljonprogramsområden. Tilläggs långivningen tillsammans med en ökning av statens insatser för att få till stånd en större ombyggnadsverksamhet är av stor vikt inte minst i tider då nybyggnadsinvesteringarna i bostäder och därmed sysselsättningen i allra högsta grad viker.

Vi förutsätter att regeringen återkommer till riksdagen i frågan.

5. Riktlinjer för bostadsfinansieringssystemet

Oskar Lindkvist, Magnus Persson, Lennart Nilsson, Sören Lekberg, Marianne Carlström, Lars Stjernkvist och Björn Ericson (alla s) anför:

I Vänsterpartiets partimotion Fi37 föreslås ett tillkännagivande om bostadsfinansieringssystemet och förordas att en parlamentarisk utredning ges i uppgift att utarbeta förslag till ett nytt system.

Vi anser det inte lämpligt att inom ramen för nu förevarande ärende överväga frågan om utformningen av bostadsfinansieringssystemet i hela dess vidd. Vi vill emellertid erinra om att vi våren 1992 (bet. 1991/92:BoU23 s. 41) i en reservation förordat att en parlamentarisk utredning — i vilken samtliga riksdagspartier ingår — tillsätts med uppgift att lämna förslag till ett nytt bostadsfinansieringssystem. Vi ämnar i annat sammanhang åter aktualisera även denna fråga.

Meningsyttring av suppleant

Meningsyttring får avges av suppleant från Vänsterpartiet, eftersom partiet inte företräds av ordinarie ledamot i utskottet.

Eva Zetterberg (v) anför:

Jag ansluter mig till de avvikande meningarna.

Jag ansluter mig också till det särskilda yttrandet (s) om en analys av boendekostnadsökningarna.

Jag vill dessutom anföra följande vad gäller:

Reduktion av besparingarna fr.o.m. den 1 januari 1993

Som framgått av vad utskottet anfört kan på goda grunder antas att den beslutade sänkningen av kapitalbeskattningen inte kommer att genomföras. Ett motiv att minska räntebidragen med ca 1,8 miljarder kronor genom extra upptrappning av den garanterade räntan fr.o.m. 1993 var att bibehålla neutraliteten mellan olika upplåtelseformer. Eftersom beslutet om skattesänkningen nu kommer att rivs upp bör också beslutet att dra in 1,8 miljarder i räntebidrag rivs upp. Härigenom bibehålls den eftersträvade neutraliteten mellan de olika upplåtelseformerna, något som måste anses mycket viktigt.

Jag anser att riksdagen bör bifalla förslaget i Vänsterpartiets partimotion Fi37 yrkande 30 och motion Fi64 (s).

Riktlinjer för bostadsfinansieringssystemet

I Vänsterpartiets partimotion Fi37 anføres bl.a. följande om ett reformerat bostadsfinansieringssystem:

Vänsterpartiet anser att de generella bostadssubventionerna på sikt bör minskas kraftigt. Detta gäller såväl möjligheterna till ränteavdrag som systemet med räntebidrag. Ett omedelbart borttagande av dessa subventioner är emellertid varken möjligt eller eftersträvansvärt, utan avvecklingen måste av nödvändighet utsträckas över en relativt lång tidsperiod. Målet om att alla skall ha möjlighet till en god bostad till rimligt pris ligger fast. Minskade räntebidrag och avdrag måste därför balanseras med ett utvidgat stöd för selektiva insatser som inkomstprövade bostadsbidrag.

Hur övergången från generella till selektiva bostadssubventioner skall se ut i detalj vill vi här inte binda oss vid. Därför vill vi i detta sammanhang upprepa kravet från vårens bostadspolitiska partimotion: en parlamentarisk utredning med representanter för samtliga riksdagspartier bör utarbeta förslag om hur det väsentligt minskade statliga stödet till bostadssektorn bör utformas. Den fördelningspolitiska utgångspunkten är självklar. En annan viktig utgångspunkt bör vara att de direkta kostnadshöjningarna i det befintliga beståndet måste begränsas, också i ett längre perspektiv. Ett möjligt sätt att uppnå detta är att neddragningen av räntebidragen inriktas mot ännu ej byggda hus. Detta skulle kunna ske genom en successiv upptrappning av den garanterade räntesatsen för nybyggda fastigheter. Denna modell har

den fördelen att subventionerna till redan byggda hus inte påverkas. Man bryter därigenom inte tidigare gjorda utfästelser. En annan fördel är att de framtida "spelreglerna" blir tydliga.

Den sociala bostadspolitiken skall vara vägledande även i ett reformerat bostadsfinansieringssystem.

Även om överväganden om ett nytt bostadsfinansieringssystem skyndsamt bör göras kan det mot bakgrund av den samhällsekonomiska situationen och den höga arbetslösheten inte anses lämpligt att införa det förordade förrän tidigast 1995.

Jag anser att riksdagen som sin mening bör ge regeringen till känna vad i den nu behandlade partimotionen Fi37 (v) yrkande 3 i motsvarande del föreslagits.

